

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ –

32^{ος} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Χανιά, 9/4/2022

ΘΕΜΑΤΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Αδίδακτο Κείμενο Ξενοφών, Έλληνικά, Βιβλίο 6^ο, κεφ. 3.7-9

(έκδ. του Marchant, E.C., Oxford: Clarendon Press, 1900, ανατ. 1968.)

Στο απόσπασμα, ο Αυτοκλής, απεσταλμένος των Θηβαίων στη Σπάρτη, προσπαθεί να πείσει τους Λακεδαιμόνιους να αλλάξουν πολιτική απέναντι στους συμμάχους τους.

Μετὰ τοῦτον Αὐτοκλῆς, μάλα δοκῶν ἐπιστρεφῆς εἶναι ῥήτωρ, ὥδε ἡγόρευεν· Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὅτι μὲν ἃ μέλλω λέγειν οὐ πρὸς χάριν ὑμῖν ῥηθήσεται οὐκ ἄγνοῶ· ἀλλὰ **δοκεῖ μοι**, οἵτινες βούλονται, ἢν ἂν ποιήσωνται φιλίαν, ταύτην ὡς πλεῖστον χρόνον διαμένειν, **διδασκτέον εἶναι ἀλλήλους τὰ αἴτια τῶν πολέμων**. Ὑμεῖς δὲ αἰὲ μὲν φατε· αὐτονόμους τὰς πόλεις χρὴ εἶναι, αὐτοὶ δ' ἐστὲ μάλιστα ἐμποδῶν τῇ αὐτονομίᾳ. Συντίθεσθε μὲν γὰρ πρὸς τὰς συμμαχίδας πόλεις τοῦτο πρῶτον, ἀκολουθεῖν ὅποι ἂν ὑμεῖς ἡγήσθε. Καίτοι τί τοῦτο αὐτονομία προσήκει; Ποιεῖσθε δὲ πολεμίους οὐκ ἀνακοινούμενοι τοῖς συμμάχοις, καὶ ἐπὶ τούτους ἡγεῖσθε· ὥστε πολλάκις ἐπὶ τοὺς εὐμενεστάτους ἀναγκάζονται στρατεύειν οἱ λεγόμενοι αὐτόνομοι εἶναι. Ἔτι δὲ τὸ πάντων ἐναντιώτατον αὐτονομία, καθίστατε ἔνθα μὲν δεκαρχίας, ἔνθα δὲ τριακονταρχίας· καὶ τούτων τῶν ἀρχόντων ἐπιμελεῖσθε οὐχ ὅπως νομίμως ἄρχωσιν, ἀλλ' ὅπως δύνωνται βίᾳ κατέχειν τὰς πόλεις. Ὡστ' εἰκόκατε τυραννίσι μᾶλλον ἢ πολιτείαις ἡδόμενοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να αποδώσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ... αὐτονομία προσήκει;**»

Μονάδες 20

2. «**Ποιεῖσθε δὲ ... πολιτείαις ἡδόμενοι**»: Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει ο ομιλητής σχετικά με τους Λακεδαιμόνιους και με ποια επιχειρήματα το τεκμηριώνει. (80-100 λέξεις)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Θουκυδίδης, Ίστορίαι, 5, 90-91

Δεκαπέντε χρόνια μετά την έναρξη του Πελοποννησιακού πολέμου, το 416 π.Χ., οι κάτοικοι της Μήλου, η οποία ανήκε στην αθηναϊκή συμμαχία αλλά ήταν δωρική αποικία, δηλώνουν ότι προτιμούν την ουδετερότητα. Η Αθήνα, όπως είχε κάνει και σε άλλες περιπτώσεις, δεν το δέχεται, και ο αθηναϊκός στόλος πολιορκεί το νησί, απαιτώντας από τους Μηλίους να συνομολογήσουν τη συμμετοχή τους στο αθηναϊκό στρατόπεδο.

[5.90.1] ΜΗΛ. Εμείς, όμως, νομίζουμε ότι είναι χρήσιμο —και είναι ανάγκη να το πούμε αφού θέσατε βάση της συζήτησής μας το συμφέρον και όχι το δίκαιο— να μην παραβλεφθεί ένα στοιχείο που είναι κοινό αγαθό, δηλαδή το να μπορεί πάντα εκείνος που βρίσκεται σε κίνδυνο, να επικαλείται τα ορθά και τα δίκαια και να ωφελείται πείθοντας τον αντίπαλό του με επιχειρήματα πέρα από τα αυστηρά πλαίσια του δικαίου. Αυτό, άλλωστε, σας συμφέρει όσο και μας, γιατί αν χάσετε τον πόλεμο, θα σας επιβάλουν, για παραδειγματισμό, την μεγαλύτερη τιμωρία.

[5.91.1] ΑΘΗΝ. Εμείς δεν ανησυχούμε για τις συνέπειες που θα είχε μια ενδεχόμενη κατάλυση της ηγεμονίας μας και τούτο επειδή για τους νικημένους δεν είναι τόσο επικίνδυνοι όσοι, σαν τους Λακεδαιμονίους, ασκούν ηγεμονία επάνω σε άλλους (άλλωστε δεν συζητούμε τώρα με Λακεδαιμονίους) όσο είναι επικίνδυνοι οι υπήκοοι μιας πολιτείας όταν επαναστατήσουν εναντίον της και υπερισχύσουν.

Μτφρ. Άγγελος Βλάχος

3. Αξιοποιώντας σημεία και από τα δύο κείμενα να παρουσιάσετε δύο στοιχεία της κοινής συμπεριφοράς Αθηναίων και Λακεδαιμονίων απέναντι στους συμμάχους τους και να την αξιολογήσετε σύντομα. (80-100 λέξεις)

Μονάδες 10

4. Να βρεθεί στο αρχαίο αδιδακτο κείμενο μία **ομόρριζη** λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αγορά, αδόλεσχος, διάγνωση, αφασία, απουσία, θήκη, πέδιλο, κοινωνία, ευεξία, εικόνα.**

Μονάδες 10

5α.

- Να βρεθούν 4 διαφορετικοί ρηματικοί τύποι συνηρημένων ρημάτων σε -έω και να γραφούν στο γ' πληθυντικό ευκτικής στον χρόνο και στη φωνή που βρίσκονται. (μονάδες 4)

- Να γραφεί ο θετικός βαθμός των παρακάτω λέξεων: **πλεῖστον, πρῶτον, ἐναντιώτατον, μᾶλλον**. (μονάδες 4)

5β.

- Στο αποσπάσμα «**ἀλλὰ δοκεῖ μοι ... μὲν φατε**» να αναγνωριστεί το είδος των αντωνυμιών. (μονάδες 3)
- Να γραφεί η κλητική ενικού των λέξεων: **ἐπιστρεφής, ῥήτωρ, τυραννίσι, χάριν**. (μονάδες 4)

Μονάδες 15

6α.

- «**Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ... οὐκ ἄγνοῶ**»· Να διακρίνετε τις προτάσεις του αποσπάσματος και να τις αναγνωρίσετε ως προς το είδος τους. (μονάδες 6)

6β.

- **λέγειν, κατέχειν, εἶναι**: Να βρεθούν τα υποκείμενα των υπογραμμισμένων απαρεμφάτων του κειμένου (μονάδες 3) και να δηλωθεί το φαινόμενο ταυτοπροσωπίας-ετεροπροσωπίας, αιτιολογώντας την απάντησή σας (μονάδες 3).
- «**δοκεῖ μοι διδακτέον εἶναι ἀλλήλους τὰ αἵτια τῶν πολέμων**»· Να αναδιατυπώσετε την παραπάνω κύρια πρόταση σε δευτερεύουσα με εξάρτηση από το ρήμα «**εἶπεν**». (μονάδες 3)

Μονάδες 15